



cetero, sancimus, sub æqualitate per omnia ponentes eum, qui non dimittit intra prædictum a nobis tempus incestam conjugem, cum eo, qui post hanc nostram legem incestas & odibiles quasdam nuptias elegere.

## C A P. IV.

*De naturalibus liberis ante dotalia instrumenta natis.*

**D**ubitatam itaque etiam in quibusdam gentibus aliquid de legitimis filiis ex nostra constitutione factis, ex istimavimus recte se habere nos tanquam patres & adjicere ei, & solvere dubitationem. Etenim cum iam intellectu ab initio legem posuimus: nam & si legitimorum quisquam sit pater & abeunte, & ejus iuxore ex hominibus, aut etiam legitime transtigente, habuerit quandam confuetudinem ad aliam mulierem, quam libet etiam legitime ducere uxorem, & fuerint ei filii, aut ante dotalia documenta, si tamen ea fecit, aut etiam posse, vel etiam soli maneat ante dotalia filii, secundis autem non procreatis, aut etiam postquam nati sunt, morientibus: existimavimus quidam non posse secundos esse legitimos: quoniam præexistunt ex priori conjugi ali legitimi & proprii filii, quod nullam rectam & consequentem habet consonantiam. Si enim hujusmodi filios nos legitimis & propriis demonstravimus, dotalium & documentorum contenti confectione: legitimis etiam primi constituti sunt, in omnibus legitimis etiam pater moritur, & iis qui ex prima fuitur, & qui de secunda, licet ante dotalia documenta procreatis sunt, & nullus post eos post documentum doris natus est, aut etiam natus & mortuus: & licetiam lex ei praefiat, quo vult testari modo, in suam sobolem, ut tamen non offendat in aliquo leges, que mensura certa successio- nis omnes filios vocant. Venient itaque etiam ab intellegato & ex testamento (sicut & pater & lex permitit) propriis existentes atque legitimis: alterutrumque succedent. Quid enim aliud decernimus, cum sufficiat legitimata & suorum appellatio sub potestate eos ostendere, & dare etiam contra testamentum, que leges præbent, & omnia habere quæcunque hujusmodi appellationem decent?

## E P I L O G U S.

† Tua igitur eminentia, quæ placuerunt nobis, & per hanc legem declarata sunt, agnoscens, operi effectuque tradere festinet, præcepto utens apud gentium præfides, ut & qui foris sunt homines, agnoscant, quia fabolis innoxiae & puræ curam habuerimus, & alienigenas atque nostris odibiles legibus aversamur copulationes. Dat. 6. Id. Octob. Constantino. BELISARIO V. C. C. Indictione 14. 535.

T I T. VIII.  
DE PRÆTORIBUS POPULI.

## NOVELLA CONSTIT. XIII.

*Idem A. Constantopolitanus.*

## P R A F A T I O.

**C**larissimum vigilia judicium nomen honestum & antiquis Romanis cognitum, nescimus, quemadmodum in aliam translatum est appellacionem & ordinem. Patria enim nostris vox *Præfatos eos Vigilium* applicavit, vigilibus & nihil imperferratum relinquentibus hominibus, hoc cinguli præponens. Vox enim Grecorum nescimus, unde *præfatos eos appellavit nostris*, tanquam necessarium esset, Sole quidem (veritatis mitem) decubente excusare cingulum, quiescere autem debilitate. Quid enim erat, propter quod *nostris* addidit nomen? Si enim quodammodo hac sola dignitate, quæ in nobis sunt non recte gesta curam habente & circumlustrante civitatem, hanc habuit appellationem, sed hoc ipsum & civitatis cingulum videmus agentem, quatenus nihil intercessit quod prohibetur super appellatione, etiam dignitatem illam hoc nomine vocari. Si enim dividit dignitates possunt, & gloriosum quidem præfustum felicissimæ hujus civitatis esse diuinum judicem, aliis autem nostris vehementer competentem aberraverit, reætitudinem nominum nescimus quemadmodum corruptentes. Hanc igitur appellationem istam nebulosam existentem & obscuram & *nostris* prænomina, fortassis refugunt omnes, & pœnam esse hanc administrationem existimat, & neque imperialium dignam codicillorum esse putant.

## C A P. I.

**N**os igitur rem quomodo oportet aspicientes, & istimavimus oportere dignitatem hanc a principio incipientem ab appellatione, in totum erigere & ornare *Nycteparchum* nulatenus de cetero vocari. Curam enim habebunt eorum quæ in diem & in noctem, præter quod competens est aguntur.

**S. I.** Igitur quoniam antiquis Romanis vehementer *Prætoris* placuit non, propterea existimavimus eos *Prætores plebis*, oportere nominare, qui ad custodiendam & disciplinam constituti sunt, & plebeiam possunt compescere factionem, & sicut ceteri prætores sunt in curia Senatus, libertatum & tutorum & talium præfides: ita sint & iſi prætores super populum rectitudine, & nostra quidem vox *plebis* Prætores appellentur, Graeca vero ista & com-

<sup>1</sup> Nov. 19. & 89. cap. 8. <sup>2</sup> Id est, mota quæstio est. <sup>3</sup> Hinc sumpta est *Auctorita*. Quod jus, *Cod. de naturalibus, libertis.* <sup>4</sup> Concupinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>5</sup> Cod. de naturalibus, liber. Dotalia instrumenta posse requisita sunt, ut his, & Novell. 18. <sup>6</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>7</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>8</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>9</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>10</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>11</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>12</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>13</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>14</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>15</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>16</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>17</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>18</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>19</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>20</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>21</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>22</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>23</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>24</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>25</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>26</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>27</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>28</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>29</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>30</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>31</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>32</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>33</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>34</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>35</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>36</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>37</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>38</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>39</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>40</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>41</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>42</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>43</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>44</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>45</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>46</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>47</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>48</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>49</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>50</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>51</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>52</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>53</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>54</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>55</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>56</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>57</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>58</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>59</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>60</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>61</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>62</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>63</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>64</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>65</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>66</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>67</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>68</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>69</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>70</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>71</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>72</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>73</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>74</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>75</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>76</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>77</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>78</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>79</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>80</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>81</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>82</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>83</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>84</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>85</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>86</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>87</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>88</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>89</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>90</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>91</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>92</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>93</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>94</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>95</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>96</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>97</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>98</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>99</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>100</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>101</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>102</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>103</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>104</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>105</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>106</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>107</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>108</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>109</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>110</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>111</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>112</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>113</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>114</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>115</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>116</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>117</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>118</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>119</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>120</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>121</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>122</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>123</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>124</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>125</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>126</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>127</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>128</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>129</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>130</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>131</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>132</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>133</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>134</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>135</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>136</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>137</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>138</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>139</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>140</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>141</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>142</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>143</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>144</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>145</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>146</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>147</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>148</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>149</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>150</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>151</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>152</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>153</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>154</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>155</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>156</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>157</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>158</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>159</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>160</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>161</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>162</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>163</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>164</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>165</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>166</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>167</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>168</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>169</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>170</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>171</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>172</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>173</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>174</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>175</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>176</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>177</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>178</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>179</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>180</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>181</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>182</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>183</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>184</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>185</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>186</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>187</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>188</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>189</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>190</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>191</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>192</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>193</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>194</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>195</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>196</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>197</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>198</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>199</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>200</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>201</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>202</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>203</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>204</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>205</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>206</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>207</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>208</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>209</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>210</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>211</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>212</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>213</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>214</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>215</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>216</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>217</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>218</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi sibi. <sup>219</sup> Cod. de naturalibus, liber. <sup>220</sup> Dots. est concubinatio in matrimonio conuerso, liberi sui & legitimi